

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

Ügyszám: NAIH-4205-2/2012/V.
Ügyintéző: dr. Majsa Dóra

A közérdekű adatok megismerése iránti igény teljesítése

[...] részére

Tisztelt [...]!

Ön általános tájékoztatást kért a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságtól (a továbbiakban: Hatóság) a közérdekű adatigénylések teljesítésével összefüggésben. A Hatóság álláspontjáról az alábbiakban tájékoztatom.

Az Alaptörvény VI. cikkében deklarált és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) által részletesen szabályozott a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog garantálja a közhatalom gyakorlóinak működése átláthatóságát, ellenőrizhetőségét. Az információszabadság – mint a véleménynyilvánítás szabadságának alapvető feltétele – érvényesülése érdekében az államnak a lehető legenyhébb – a szükségesség és arányosság elvét betartva – korlátokat kell állítania a közérdekű adatok megismerése iránti igények teljesítésével összefüggésben.

Ezen alapjog ezért főszabály szerint ingyenesen és indokolás nélkül gyakorolható. Az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv tehát a másolat készítéséért kizárólag az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően állapíthat meg költségtérítést. Indokolás – felhasználási cél vagy egyéb érdekelttség megjelölése – nélkül, mert „nem a polgárnak kell az információszerzéshez érdekelttségét igazolnia, hanem a köz szolgálatára rendelt szervnek kell indokolnia – törvényi okok fennállását bizonyítva – az igényelt információ esetleges megtagadását” [32/1992. (V. 29.) AB határozat].

A közérdekű adatigénylés teljesítésének ésszerű korlátai

Tekintettel arra, hogy az adat megismerésére vonatkozó igény teljesítése az adat meglétét feltételezi, az adatkezelő nem köteles az igény teljesítése érdekében maga előállítani a kért adatokat, a megismerhetőséget kizárólag a kezelésében lévő adatok tekintetében kell a törvény szabályai szerint biztosítania.

A közszféra információinak további felhasználásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2003/98/EK irányelve (a továbbiakban: PSI irányelv) (2003. november 17) iránymutatást ad a közfeladatot ellátó szervek adatszolgáltatására. E szerint a közérdekű adat definíciójából az

következik, hogy a közfeladatot ellátó szerv nem köteles – kizárólag az adatigény teljesítése érdekében – új, minőségileg más adatot előállítani. Ha egy adat, információ nincs az adatkezelő kezelésében, illetve a kért adatot nem állították elő, akkor az adatkezelő az adatkérés teljesítésére nem kötelezhető. Ha az adatigénylésben megjelölt szempontok szerinti adatgyűjtés nagyobb munkaráfordítást, költséget igényel, mely egyszerű matematikai vagy informatikai műveleteken túlmutat, akkor annak elvégzésére a közfeladatot ellátó szervnek nincs jogszabályi kötelezettsége (de külön díjazás ellenében, nem közérdekű adatigénylés teljesítéseként, hanem szolgáltatásként elvégezheti). Azonban azokban az esetekben, amikor ez nem jelent aránytalan erőfeszítést, elvárható a közfeladatot ellátó szervtől, hogy a kért adatgyűjtést, adatfeldolgozást végezze el.

Az adatkezelőnek tehát törekednie kell arra, hogy a rendelkezésre álló adatokat közérthető módon, felhasználásra alkalmas formában közölje a kérelmezővel.

Tájékoztatom, hogy a közadatok újrahasznosításáról szóló T/6585 törvényjavaslat a PSI irányelv rendelkezéseit implementálja a magyar jogba.

Az adatigénylés teljesítésének módja

A közérdekű adatigénylés teljesítése nem tehető űrlapok kitöltésétől függővé, a teljesítésre az Infotv. 30. § (2) bekezdése értelmében közérthető formában és – amennyiben az aránytalan költséggel nem jár – az igénylő által kívánt technikai eszközzel, illetve módon kell eleget tenni.

A közérdekű adatok megismerése iránti igény teljesítése során használt „elektronikus út” kifejezés értelmezése során abból kell kiindulni, hogy az Infotv. 30. § (2) bekezdésében a „közérthető” forma alkalmazása elengedhetetlen. Ezért az adatigénylés teljesítése során elsődleges, hogy az adatigénylő igényeire és lehetőségeire tekintettel kell lenni.

Az adatok rendelkezésre bocsátása általánosan ismert, gépileg olvasható formátumban kell, hogy történjen, ami biztosítja az adatok hatékony újrahasznosítását.

Lehetőség szerint csökkenteni kell a papíralapú információk digitalizálásának szükségességét, a digitalizáltaknál szem előtt kell tartani a kompatibilitás szempontjait, arra azonban az Irányelv sem határoz meg kötelezettséget, hogy az értelmezhetőség érdekében új dokumentumokat hozzon létre a közfeladatot ellátó szerv.

Költségtérítés

Az Infotv. 29. § (3) bekezdése alapján az adatokat tartalmazó dokumentumokról készített másolat készítéséért költségtérítés állapítható meg.

Az Infotv. tehát nem teszi kötelezővé költségtérítés megállapítását, hanem csak lehetőségként említi azt. Az információs szabadság érvényesülését az szolgálja jobban, ha a közfeladatot ellátó szerv – amikor csak lehet – eltekint a költségtérítés megállapításától és/vagy az ezzel kapcsolatos igénye érvényesítésétől.

Mivel a közfeladatot ellátó szerv köteles a közérdekű adatok (jelen esetben a felvételek) kiadása előtt az abban szereplő személyes adatokat felismerhetetlenné tenni, a felvételek anonimizálása a másolással kapcsolatban felmerült költségnek minősül. Azonban ahogy az „egyszerű” másolat esetében, úgy az anonimizált másolat esetében is a költség fogalma szűken értelmezendő. Csak a másoláshoz (beleértve az anonimizálást is) szorosan kapcsolódó „anyagköltségek” számolhatók fel. Az adatvédelmi biztos korábbi állásfoglalásainak megfelelően nem fizetethető meg az

állampolgárral pl. az ügyintéző munkabére, a felhasznált energia, valamint amortizációs költségelemeket sem tartalmazhat. Összefoglalóan tehát a költségként felszámolt összeg szűken értelmezendő, az nem válhat a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó alkotmányos alapjog korlátjává.

A személyes adatok védelmét és a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő ügyben forduljon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2012. április 27.

Üdvözlettel:

Dr. Révész Balázs
főosztályvezető